

BOEKBESPREKINGEN

Prof. Dr. HARNDT. *Deutscher Zahnärzte Kalender 1957*. 16e Jaargang. Carl Hanser Verlag München, 378 blz. Prijs geb.: D.M. 14.

Reeds enige weken voor het begin van het nieuwe jaar ontving de redactie wederom een exemplaar van de nieuwste uitgave van dit door Prof. Dr. E. Harndt geredigeerde Jaarboek, welks inhoud voor de getrouwe afnemers van deze vertegenwoordiger onder de z.g. kalenders een waardevolle, welhaast klassieke bijdrage levert aan wetenschappelijke verhandelingen op de onderscheidene gebieden der tandheelkunde. Reeds de namen der gezaghebbende schrijvers houden de belofte in voor een grondige behandeling van het door hen gekozen thema.

Om enig denkbeeld te geven van de verscheidenheid der bijdragen moge een opsomming van enkele titels worden gegeven:

Der verlagerte Zahn (Prof. Dr. Heiss), Die Erkrankungen des Kiefergelenkes (Prof. Dr. Reichenbach en Dr. Bräse), Fragen der Betäubung bei der zahnärztlichen Behandlung des Kindes (Dr. Oertel), Der Foetor ex ore, seine Entstehung und Behandlung (Dr. Krisch), Wichtige Blutkrankheiten in ihrer Bedeutung für die Zahnheilkunde (Prof. Dr. Reichenbach en Dr. Mehnert), Erscheinungsbild, Ursachen und Behandlung der sog. Prothesenstomatitis (Dr. Uhlig), Form, Farbe, und Stellung der Frontzähne zur Erreichung einer natürlich wirkenden herausnehmbaren Prothese (Prof. Dr. van Thiel), Beginn und Dauer kieferorthopädischer Behandlungsmaßnahmen (Dr. Dor.a Neumann), Der Misserfolg bei Wurzelbehandlungen und seine Ursachen (Prof. Dr. Franke), Die Kunststofffüllung (Prof. Dr. Kluczka), Zur Interpretation intraoraler Zahnaufnahmen (Dr. Hielscher), Grundsätze der Praxisführung (Dr. Focke).

Gelijk uit dit tableau de la troupe reeds blijkt, bestrijkt de inhoud een breed front. Hiermede is echter de lijst van onderwerpen niet volledig weergegeven. Er zijn nog meer bijdragen, waarvan kennisneming niet uitsluitend voor de lezers in het land van herkomst waarde vertegenwoordigt.

Ook deze nieuwe Jaargang zal zijn weg bereids en met succes hebben gevonden
P. H. B u i s m a n

Dr. A. BLAGGI und H. STEIMER. *Das Technische in der Zahnärztlichen Prothetik* 131 blz. Verlag Zahnärztliche Welt GmbH, Konstanz. Prijs geb. D.M 14.20.

Deze aan de samenwerking tussen tandarts en technicus ontsproten leidraad behandelt alleen methoden die in de praktijk van de auteur van „Gelenkige Prothesen” hun bruikbaarheid hebben bewezen. Het boekje wil blijkens het voorwoord voorzien in de behoefte van de dagelijkse praktijk en daarbij praktische aanwijzingen geven voor de vervaardiging van hoogwaardige en in technisch opzicht subtiele werkstukken. De eerstgenoemde auteur heeft in zijn uiteenzettingen ook statische en biologische principes tot uitgangspunt genomen opdat de prothese de biofysiologische functies van de belaste weefsels niet verstoort.

Wanneer echter de schrijver een werkwijze voor de vervaardiging van een volledige bovenprothese propageert, waarvan de randen nauwkeurig aansluiten, terwijl het overige deel van de plaat werkt als een volledige zuigkamer van on-

geveer 1 mm diepte, met de bedoeling dat na enige maanden dragen men te doen heeft met een lichte hypertrofie van het slijmvlies dat de zuigkamer opvult en na verloop van tijd nauwkeurig tegen de plaat sluit, dan is men onwillekeurig een beetje op zijn hoede. „Das Endresultat ist eine Umwandlung der harten Schleimhaut in eine weiche mit genügender Nachgiebigkeit und Elastizität und ausgezeichnet für einen genügenden Halt einer totalen Prothese" (blz. 24). De lezer vraagt zich wel af of op deze wijze de biofysiologische functie, welke onder een prothese toch al veel te verduren heeft, niet opzettelijk geweld wordt aangedaan.

Wie zich verdiept in de door de schrijvers aanbevolen constructies zal ontdekken dat de vitallium frameprothese als de beste oplossing van de „sociale" uitvoering wordt beschouwd. Tot dit niveau is althans in ons land de frameprothese nog niet doorgedrongen.

Het zal van de tandheelkundige „geestverwantschap" van de lezer met de auteurs afhangen, voor wat de constructieve en technische concepties betreft, in welke mate deze praktische handleiding voor hem van waarde is.

De technische beschrijvingen worden door een groot aantal afbeeldingen verduidelijkt. Zij hebben niet alleen betrekking op de prothese maar ook op de vervaardiging van de gegoten vulling, de gouden kroon, de stiftand, de mantelkroon, de vaste en de afneembare brug, de schuifconstructie, de dentaal gedragen en de van gewrichten voorziene prothese. Het laatste hoofdstuk is gewijd aan de drukknoopprothese waarvoor de wortels van een paar restelementen de meerdere retentie verschaffen.

P. H. B u i s m a n

Prof. Dr. S. YANAGIYA. *Familiengeheime Ein-Stich-Akupunktur* 3e druk met 22 afb. 79 blz. Prijs gekart.: Dm 8.— Karl F. Haug Verlag Ulm.

De werking der Akupunktur, zo kan men lezen, berust op een beïnvloeding van de energetische omstandigheden in het levende lichaam. Hoewel de leer in het Oosten ontstaan is en zich nadien veelzijdig heeft ontwikkeld, heeft zij zich in de 18e eeuw in Japan sterk verbreid. In de loop der tijden is de ware techniek bijna weer verloren gegaan.

Zij vormt een door middel van naaldsteek uitgevoerde geneesmethode waarbij een als elektromagnetische wisselwerking te beschouwen contact-reactie optreedt tussen het lichaam van de patiënt en de hand van degene die de steek verricht, een uitdrukking van de alom bestaande polariteit.

Het is een methode die in China en Japan in de familiegeslachten van vader op zoon is doorgegeven. Zij komt, aldus de uitgever, overeen met het zeer moderne neuraaltherapeutische denken.

De Akupunktur wordt ook toegepast bij tandpijn in boven en onderkaak; in het eerste geval moet men met de top van de vinger de rand van de jukboog voor het oor onder tamelijk sterke druk aftasten en op een afstand gelijk aan het middelste lid van de middelvinger van het snijpunt van de art. temporalis superficialis en de arcus zygomaticus, de naald loodrecht benedenwaarts en met bepaalde snelheid achter de jukboog steken tot de patiënt een uitstralende steekreactie op de plaats van de tandpijn gewaar wordt. Bij gevoelige patiënten ontstaat reeds door de aanraking met de punt van de naald de steekreactie.

Stralen nu bij het inbrengen van de naald de steekreacties naar de tand uit, dan moet de patiënt langzaam in- en uitademen. Hierbij mag hij geen woord

spreken, doch moet de pijn met zijn hand aanwijzen. Na het uitnemen van de naald mag de insteekplaats niet worden gemasseerd.

Referent kan zich geen oordeel aanmatigen over de therapeutische waarde van deze specifiek symptomatische behandeling bij neusziekten, oorsuizen, oog-aandoeningen, ziekten van het strottenhoofd en de pijnen aan verder verwijderde lichaamsdelen. Hij blijft echter tandheelkundig de voorkeur geven aan een causale behandeling, waarvan hij overtuigd is dat deze de tandlijder duurzaam meer baat zal geven dan een naaldsteek achter de jukboog, met hoeveel toewijding en ritueel deze ook wordt uitgevoerd.

Men moet blijkbaar beginnen met in de methode te geloven, maar dat is van rationeel standpunt erg moeilijk. P. H. B u i s m a n

HENRY M. GOLDMAN, SAUL SCHLUGER, LEWIS FOX. *Periodontal Therapy*
565 pag., 190 illustraties, 100 platen. St. Louis. The Mosby Company 1956.
Prijs \$ 18.75.

Wanneer van deze indrukwekkende uitgave in de inleiding wordt verklaard dat het doen verschijnen van een boek dat uitsluitend gewijd is aan de parodontale therapie, een „departure” is van de gebruikelijke literatuur op dit gebied, dan is dit weliswaar niet geheel juist (wij denken daarbij aan het standaardwerk van S a m u e l C h. M i l l e r) doch het is zeker dat een dergelijk boek slechts het licht kan zien na vele publikaties op het gehele gebied der parodontopathiën.

Het is zonder twijfel een getuigenis dat de behandeling van het parodontium de kinderschoenen is ontgroeid, hetgeen in dit boek zijn bevestiging vindt.

Het hele werk is systematisch verdeeld in de volgende hoofdstukken:

1. Diagnose.
2. Beschouwingen over de parodontale therapie.
3. Prognose.
4. Behandelingsplan.
5. Instrumentatie.
6. Tandsteenverwijdering.
7. Diagnose van de toestand na het verwijderen van het tandsteen.
8. Curettage.
9. Gingivectomie.
10. Gingivoplasie, Osteoplasie en Osteoectomie.
11. Behandeling van de been-pocket.
12. Speciale problemen bij de parodontale therapie.
13. Tijdelijke spalken.
14. Herstel van de occlusie en articulatie.
15. Orthodontische behandeling van parodontopathiën.
16. Gewoonten en occlusale „neurosen”.
17. Algemene tandheelkundige ingrepen in verband met de parodontale therapie.
18. Parodontale prothetiek.
19. Necrotiserende ulceratieve gingivitis.
20. Fysiotherapie.
21. Geneeskundige hulpmiddelen.
22. Algemene gezondheidstoestand in verband met de parodontale therapie.
23. De tijd van controle en onderhoud.

Wanneer men bovendien de onderindeling beziet, dan is het duidelijk dat dit een naslagwerk is, dat de belangstelling in deze problemen levendig zal weten te houden.

Grote aandacht wordt besteed aan de lokale, tandheelkundige factoren. De behandeling hiervan wordt grondig besproken en duidelijk geïllustreerd. De tussengevoegde afbeeldingen zijn vrijwel ongeëvenaard. De foto's zijn van hoge kwaliteit en waar deze ter instructie tekort schieten zijn platen ingelast die aan duidelijkheid niets te wensen overlaten. Verheugend is, dat bij de behandeling van dit onderwerp de bewering dat de behandeling van de parodontopathiën een bezigheid is die uitsluitend in de praxis aurea plaats kan hebben, geen be-

vestiging vindt. De taken liggen op zo verschillend terrein en de ingrepen zijn dikwijls verrassend eenvoudig als men zich maar realiseert waar het probleem schuilt, dat voor iedere practicus een wijde horizon wordt geopend. Tal van mogelijkheden worden besproken waarmee vele natuurlijke elementen en natuurlijke kauwfuncties kunnen worden hersteld, hetgeen de dagelijkse praktijk ten goede komt.

Dat ook een open oog getoond wordt voor de algemene factoren en de idiopathische oorzaken is bijzonder verheugend. De openhartigheid waarmee de relatie tandarts-arts besproken wordt, zal velen steun kunnen geven bij het bespreken van de gemeenschappelijke behandeling met betrekking tot de ziekten van het parodontium. Duidelijk komt de taakverdeling te voorschijn en met klem wordt gewezen op de verantwoordelijkheid van de behandelende tandarts.

Theoretische problemen worden summier belicht voordat overgegaan wordt tot de methodiek der behandeling. Aan het eind van ieder hoofdstuk vormt de literatuurlijst een introductie in de, voornamelijk Amerikaanse, publikaties.

Tenslotte worden de gebruikte instrumenten en medicamenten beschreven.

In dit boek komt met bijzondere nadruk naar voren dat de behandeling der parodontopathieën voor het overgrote deel een taak is die valt onder de verantwoordelijkheid van iedere algemeen practicus en voor deze kan dit boek als een welkome aanwinst worden beschouwd.

L. C o p p e s - Amsterdam